

ikke desto mindre en Sag af ganske usædvanlig Karakter, usædvanlig dels paa Grund af den store Afstand, i hvilken det Omraade befinder sig, hvorom vi skulle forhandle, dels paa Grund af de store Summer, hvorom Koncessionen drejer sig, dels endelig som Følge af den Række af Virksomheder, der indbefattes under den Koncession, hvorom Talen her er. Det ligger da nær, naar dette høje Ting skal beskæftige sig med og tage Stilling til denne Sag, at se paa, dels hvad der søges opnaaet, dels hvilke Veje man vil følge, og hvilke Midler man vil anvende for at naa Maalet, og dels endelig om disse Midler i nogen Henseende kunne træde enten Statens, Samfundets eller private Personers eller Institutioners Interesser for nær.

Naar jeg nu paa mit Partis Vegne skal tale om denne Sag, vil jeg altsaa først vende mig til disse tre forskellige Spørgsmaal og under Omtalen af det første begynde med at minde om, hvad St. Thomas tidligere har været; det spiller nemlig en Rolle i denne Forbindelse. Vi behøve ikke at gaa mere end 50 Aar tilbage i Tiden for at finde St. Thomas' Blomstringstid, dens økonomisk set bedste Tid; det er altsaa saa kort Tid siden, at endog, havde jeg nær sagt, vi halvgamle Mennesker, der ere, opvoksede i Søkøbstæder, kunne huske, hvorledes i vor Barndom næsten hver hjemvendende ældre Sømand, der havde været i Langfart, kunde tale om St. Thomas som et Sted, hvor han næsten var hjemmekendt, et Sted, hvor Reden og Havnen normalt laa fyldte med Skibe, og hvor der paa Gaderne, i Kontorerne, hos Agenterne, hos Mæglerne, overalt var et myldrende Liv, en international Forsamling af Søfolk og andre Personer, der vare knyttede til Søfarten. Det ligger nu nær at spørge: Hvad var Anledningen til, at der den Gang rørte sig dette Liv i St. Thomas? Det, der gav Anledning dertil, var — i Sammenligning med Nutidens Forhold —, at man den Gang endnu ikke havde den oversøiske Telegraf, altsaa ikke havde Telegrafkablet over Atlanterhavet, at man endnu mindre kendte traadløs Telegraf, og at overhovedet Telegrafnettet slet ikke havde den Udstrækning, det nu har. Hvorledes det hænger sammen med det, jeg her taler om, vil man bedst forstaa, naar man erindrer, at Atlanterhavskablet først blev nedlagt i 1858. Forholdet var altsaa den Gang det, at naar en Reder i Europa sendte et Skib ud, eller naar en Købmand sendte en Ladning ud med et Skib, saa havde Re-

deren eller Købmanden i mange Tilfælde slet ikke paa Forhaand Forbindelse med den, med hvem han søgte Handelsforbindelse, altsaa respektive med en Befragter af Skibet eller en Køber af Ladningen, saaledes at Ladningen gik ud uden at være solgt og undertiden Skibet gik ud uden at være befragtet. Det var da ganske nødvendigt at have en Plads paa Amerikas Kyst — naar det var Amerika, det drejede sig om; jeg taler her om Østkysten —, til hvilken man kunde destinere Skibet „for Ordre“, som man kaldte det i Forretnings sproget, og det gjaldt om dertil at have en særlig vel beliggende Plads —, jeg skal senere vende tilbage til dette Spørgsmaal. Akkurat det samme var Tilfældet, naar de oversøiske Købmænd skulde sende Ladninger ud, eller naar europæiske Redere havde deres Skibe ude paa Kystfart paa Amerika. Saa skulde de ogsaa have et Sted, til hvilket de kunde sende Skibet hen, for at det enten kunde faa sin Ordre hjemme fra om, hvor det nu skulde fare hen eller kunde møde fragsøgende, som man kaldte det. St. Thomas var den Gang bleven til et Midtpunkt for Fragtmarkedet paa Øst-Amerika, saaledes at Skibene kom derhen for at søge Fragt, Mæglerne havde der som speciel Opgave at indsamle Fragter paa Østkysten af Amerika, saaledes at naar Skibet kom til St. Thomas, havde det en til Vished grænsende Sandsynlighed for derfra at kunne faa anvist Beskæftigelse. Det var de Punkter, jeg her nævner, der ganske overvejende gav Anledning til, at St. Thomas den Gang var Skuepladsen for et Liv, om hvilket vi nu vanskeligt gøre os nogen Forestilling. Men de Forhold, jeg her har berørt, førte selvfølgelig andre Ting med sig. Det, at der var en saadan Konfluks af Skibe, førte selvfølgelig med sig, at der udviklede sig en ganske betydelig Mellemandel over St. Thomas. Dertil kom, at St. Thomas laa saa fortrinligt som Centrum, havde jeg nær sagt, i en Halvcirkel, der betegnedes ved Mellem-Amerika og de vestindiske Øer, at Skibene sædvanligvis gik derind og tog Vand og Proviant, og naar de havde lidt Skade paa Søen, gik de derind som Havarister for at faa Skaden udbedret. Dette medførte, at der i St. Thomas var en glimrende Virksomhed baade for Købmænd, Mæglerne, Agenter, Speditører, Haandværkere, Gæstgivere og Arbejdere — kort sagt, man saa der et Røre, hvorom man nu vanskeligt gør sig nogen Forestilling — Saa kom Forandringen, foraarsaget